

Nr. înreg. 1263/ 16. 10. 2014

Plan de acțiune
 pentru prevenirea și combaterea segregării școlii

I. Argument

Școala Gimnazială, Țuțora își propune să fie una prietenoasă și democratică, care valorifică diversitatea culturală, o școală în care toți copiii sunt respectați și integrați fără discriminare și excludere generate de originea etnică, naționalitate, deficiențe fizice sau mentale, origine culturală sau socioeconomică, religie, limbă maternă, convingeri, sex, vârstă, infecția HIV, apartenența la o categorie dezavantajată sau orice criteriu sancționat de legislația pentru prevenirea și combaterea discriminării din România. Prevenirea și eliminarea fenomenului de segregare școlară, care reprezintă o formă gravă de discriminare, constituie o condiție imperativă pentru implementarea principiilor școlii incluzive.

II. Direcții de acțiune

Direcțiile majore de acțiune ale școlii cu privire la combaterea și prevenirea tuturor formelor de discriminare sunt:

1. Implementarea principiului tratamentului egal și al egalității de șanse elevilor Școlii Gimnaziale, Țuțora, jud. Iași, prin aplicarea prevederilor **Legii învățământului nr.1/2011**, cu modificările și completările ulterioare, **Constituției României și Ordonanței Guvernului nr 137** privind sancționarea tuturor formelor de discriminare, adoptată în anul 2000, **Ordinul nr 286 din 29 august 2007** privind aprobarea strategiei naționale de implementare a măsurilor de prevenire și combatere a discriminării, **Ordinul nr. 1540** din 19 iulie 2007 privind interzicerea segregării școlare a copiilor romi și aprobarea Metodologiei de prevenire și eliminarea segregării școlare a copiilor romi.

2. Crearea cadrului specific pentru ca politicile în domeniul discriminării să îndeplinească următoarele condiții:

- să fie pe deplin în concordanță cu cerințele de integrare și conform cu standardele comunitare;
- să fie cunoscute și accesibile pentru elevi, cadrele didactice, părinți;
- să nu creeze confuzii și să răspundă unor probleme reale;

- să încurajeze și să faciliteze comunicarea socială.

III. Scopul Planului anual de acțiune pentru combaterea discriminării

Scopul planului de acțiune este promovarea și apărarea drepturilor stabilite prin legislația antidiscriminare. Școala dorește eliminarea oricărei forme de discriminare, stabilirea unor linii directoare de acțiune în domeniul prevenirii acesteia. În acest sens, își propune:

1. construirea unui sistem eficient pentru prevenirea discriminării;
2. identificarea tuturor formelor de discriminare în cadrul școlii;
3. implementarea și monitorizarea planului instituțional de desegregare;
4. medierea conflictelor rezultate dintr-un act de discriminare;
5. consolidarea cooperării cu societatea civilă, cu instituțiile administrației publice, locale și mass-media.

IV. Principiile Planului anual de acțiune

1. **Principiul politicilor integrate**, care constă atât în abordarea integrată a demersurilor de prevenire, identificare, mediere și sancționare, cât și în luarea în considerare a tuturor formelor de discriminare.
2. **Principiul acțiunii afirmative și al măsurii speciale** presupune promovarea de practici preferențiale pentru anumite categorii de persoane dezavantajate în vederea accelerării realizării egalității de șanse.
3. **Principiul cooperării** presupune dezvoltarea de mecanisme parteneriale pentru participarea activă a mai mulți actori sociali din domeniul public și privat în implementarea politicilor specifice.
4. **Principiul implementării strategice** constă în abordarea problematicii discriminării fără diferențiere între grupurile defavorizate, conștientizând faptul că fiecare grup defavorizat are probleme specifice.

În implementarea planului de acțiune se vor avea în vedere următoarele principii directoare:

- egalitatea în drepturi a tuturor cetățenilor reprezintă o valoare universală, proclamată atât de documentele internaționale privind drepturile omului cât și de Constituția României.
- asigurarea dreptului la educație de calitate a tuturor copiilor, indiferent de origine etnică, religie, dizabilități, mediu de proveniență, statut social etc., este datoria statului român și reprezintă un obiectiv al Ministerului Educației.
- realizarea unui sistem de învățământ care are la bază educația incluzivă este o necesitate pentru a asigura realizarea deplină a potențialului copiilor.
- educația pe tot parcursul vieții va da posibilitatea indivizilor să se adapteze mai ușor schimbărilor economice și sociale.

- diversitatea etnică și religioasă este o valoare esențială într-un sistem care are la bază educația incluzivă. Identitatea comunităților multietnice este promovată la nivelul școlii, relevanța etnică fiind parte din calitatea educației.

- școala este o instituție deschisă, care colaborează cu administrația locală, părinții copiilor și comunitatea în ansamblu. Legătura între școală și comunitatea locală este reflectată în curriculumul la decizia școlii, iar autoritățile locale au responsabilitatea de a susține învățământul.

- locul de rezidență, originea etnică, statutul social al părinților, dizabilitatea, religia, sexul etc., nu trebuie să constituie impedimente în accesul la o educație de aceeași calitate cu a celorlalți copii.

- pentru creșterea competitivității pe piața muncii, folosirea tehnologiei informaționale și comunicaționale devine o prioritate. Aceasta va contribui atât la creșterea calității educației, cât și la realizarea obiectivului strategic al României ca membru al Uniunii Europene.

- educația urmărește socializarea și pregătirea copiilor pentru viață într-o societate democratică. Prin urmare, interacțiunea dintre copiii provenind din diverse medii sociale reprezintă o valoare care trebuie promovată în educația elevilor.

V. Obiective generale

1. Identificarea grupurilor țintă și a factorilor interesați

Grupul țintă vizat de acest plan de acțiune include:

- copii preșcolari, elevi și tineri din grupurile dezavantajate, cuprinși în învățământul obligatoriu;
- părinții acestora;
- decidenți și manageri din domeniul educației, sănătății, culturii, protecției copilului, muncii și protecției sociale;
- cadrele didactice care lucrează în cadrul Școlii Gimnaziale, Țuțora;
- asociații, instituții guvernamentale și neguvernamentale cu responsabilități în domeniu (Consiliul local, Primaria comunei Țuțora).

Planul de acțiune urmărește în mod special situația copiilor din mediul rural, a copiilor cu cerințe educaționale speciale, a copiilor romi și altor copii proveniți din familii dezavantajate economic, categorii identificate ca fiind cele mai vulnerabile din punct de vedere al accesului la o educație de calitate.

2. Respectarea și aplicarea legii și protecția elevilor discriminați:

- Asigurarea respectării prevederilor legislației antidiscriminare, prin acțiuni specifice de investigare, constatare și sancționare a actelor de discriminare;
- Instituirea, conform legii, de măsuri și acțiuni speciale de protecție a persoanelor discriminate sau a categoriilor de persoane defavorizate;
- Monitorizarea respectării și promovării drepturilor omului:
 - a) asigurarea accesului egal și universal la învățământul obligatoriu;
 - b) creșterea șanselor de succes școlar pentru copiii/tinerii din zonele și segmentele sociale defavorizate (mediul rural, copiii/tinerii de etnie roma, cu CES, marginalizați sau în situație de sărăcie severă);
 - c) creșterea oportunităților de participare școlară și de formare profesională pentru categoriile defavorizate, asigurarea unei educații de calitate pentru toți;

d) profesionalizarea absolvenților învățământului obligatoriu, în vederea inserției efective pe piața muncii;

e) îmbunătățirea și diversificarea formelor de suport pentru persoanele/copiii cu nevoi speciale de educație;

f) extinderea principiului educației incluzive, prin creșterea participării la învățământul de masă.

i) Informarea și formarea tuturor cadrelor didactice în promovarea principiilor egalității de șanse și nediscriminării.

3. Asigurarea cadrului legal adecvat pentru respectarea deplină a drepturilor omului ,a egalității de șanse și implementarea normelor europene în materie de nediscriminare.

Organizarea și funcționarea sistemului românesc de educație este reglementată de **Legea învățământului nr.84/1995**, cu modificările și completările ulterioare. Legea prevede că toți cetățenii români au drept de acces egal la toate nivelurile și formele de educație, indiferent de sex, rasă, naționalitate, afiliere religioasă sau politică, statut social sau economic. Învățământul public este gratuit. Documentele internaționale la care România a aderat, precum și legislația românească, garantează dreptul la educație diferențiată în beneficiul individului, dar și al întregii societăți

Potrivit legii, sistemul național de educație cuprinde următoarele niveluri:

a. Învățământ preșcolar, cu trei grupe de nivel, ultima fiind grupa pregătitoare pentru școală;

b. Învățământul primar: clasele pregătitoare și I – IV;

c. Învățământul secundar:

Nivelul secundar inferior, cu două cicluri succesive:

- gimnaziu, clasele V – VIII;

- ciclul inferior al liceului și școlile profesionale, clasele IX – X;

Nivelul secundar superior: ciclul superior al liceului, clasele XI – XII/XIII;

d. Învățământul terțiar:

- Învățământul postliceal, non universitar;

- Învățământul universitar și post universitar.

Pentru elevii **aparținând minorităților naționale**, legea prevede asigurarea învățământului în limba maternă, atunci când e posibil. Curriculumul și Abecedarul pentru minorități sunt similare cu cele utilizate în celelalte școli în care predarea se face în limba română. Pentru **minorități** mai numeroase, precum ar fi minoritatea maghiară, o rețea importantă de școli este organizată la toate nivelurile de învățământ, cu predare în limba maternă. Pentru minoritățile mai puțin numeroase, unde predarea în limba maternă nu este posibilă din cauza insuficienței resurselor umane, unele dintre discipline sunt predate în limba maternă și altele în limba română. Pentru minoritățile etnice foarte puțin numeroase, rare, dacă nu se poate asigura organizarea anterior prezentată, cel puțin studiul limbii materne este asigurat. Deși **minoritatea romă** este semnificativă ca număr, nu a existat până acum o tradiție în predarea în limba romani. În acest sens, în ultimii 20 de ani au avut loc o serie de progrese și dezvoltări curriculare privind acest subiect, existând deja un număr semnificativ de institutori pentru predarea limbii romani, precum și un număr semnificativ de manuale și materiale suport în limba romani.

Forme de segregare școlară a copiilor romi

1. Segregarea în școli frecventate în majoritate de elevi romi;
2. Îndrumarea și direcționarea deliberată a copiilor romi către grădinițe, școli segregate din cadrul sau de lângă cartierele locuite de romi, în condițiile în care sunt accesibile grădinițe și școli mixte;
3. Plasarea tuturor copiilor care nu au frecventat grădinița în aceeași clasă pregătitoare;
4. Plasarea deliberată, în cadrul unei școli mixte, a elevilor romi în grupe, clase, clădiri, alte facilități destinate doar lor;

În România, **copiii cu cerințe educațive speciale** au acces la educație și se pot înscrie, în funcție de nivelul/gradul de deficiență, în sistemul de învățământ special, în așa numitele școli speciale sau în școlile de masă. Elevii cu deficiențe cu grad mediu, severe, profunde sau asociate sunt înscriși în școlile speciale. Elevii cu deficiențe ușoare, cu deficiențe de limbaj sau cu un deficit de învățare, cu deficiențe de comportament sau socio-afective sunt integrați în școlile de masă și beneficiază de servicii de sprijin. În funcție de tipul de deficiență, elevii din învățământul special pot să urmeze curriculumul școlii de masă, un curriculum ușor adaptat sau un curriculum specific pentru școlile speciale.

Pe parcursul școlarizării, **elevii/tinerii cu CES** au acces la toate resursele psihopedagogice, medicale și sociale necesare recuperării lor, precum și la alte tipuri de servicii specifice de intervenție, necesare și disponibile în comunitate sau în instituțiile specializate, inclusiv cele din învățământul special.

În unele cazuri, școlile sunt organizate ca având în aceeași structură, respectiv nivelurile: liceu, școală de arte și meserii, postliceal sau cel puțin două din trei tipuri de școli menționate mai sus. Unele școli speciale oferă chiar și predare în limba maternă.

Durata parcursului școlar poate, de asemenea, varia în funcție de tipul și gradul deficienței: spre exemplu, durata învățământului primar și a gimnaziului pentru copiii cu deficiențe mentale severe poate fi de 9 sau 10 ani în loc de 8.

Școlile de masă dezvoltă o serie de servicii de sprijin pentru copiii cu diferite cerințe speciale:

- a. Pentru copiii cu deficiențe de vorbire și cu un deficit de învățare există centrele logopedice interșcolare, cu specialiști care utilizează terapii specifice pentru corectarea și depășirea deficiențelor amintite.
- b. Pentru copiii cu deficiențe de comportament și dificultăți de adaptare există centrele de asistență psihopedagogică, unde consilierii psihopedagogi oferă servicii specifice atât copiilor în situații de risc sau criză, cât și părinților acestora.
- c. Pentru copiii din școlile de masă cu deficiențe identificate și recunoscute (certificate) de către Comisia pentru Protecția Copilului, există servicii de sprijin/cadre didactice itinerante.

4. Conștientizarea problemelor discriminării

- Îmbunătățirea educației în ceea ce privește promovarea drepturilor omului, prevenirea și combaterea discriminării

- Informarea elevilor, profesorilor, părinților cu privire la producerea de acte/fapte de discriminare, precum și la efectele negative ale acestora asupra climatului educativ;
- Informarea elevilor, profesorilor, părinților cu privire la drepturile și obligațiile ce derivă din implementarea principiilor egalității de șanse și nediscriminării
- Facilitarea comunicării între elevi, profesori și diferite organizații care le reprezintă interesele;
- Cooperarea cu societatea civilă în implementarea Planului de acțiune pentru combaterea discriminării

5. Elaborarea de studii și rapoarte

Analiza științifică a nivelului actual de discriminare și a tratamentului egal, studiul fenomenului discriminării în contextul realității social cultural din acest moment.

VI. Obiective specifice și acțiuni de implementare — proiecte și practici pentru prevenirea și combaterea discriminării

A) Proiectul de dezvoltare instituțională

1. Optimizarea cadrului legislativ general, având în vedere:

- a) propunerea către Consiliul de Administrație a școlii a proiectelor de acte normative, a ghidului metodologic în domeniul actelor/faptelor de discriminare;
- b) elaborarea, monitorizarea și implementarea planului instituțional de desegregare

2. Optimizarea cadrului legislativ specific prin:

- a) completarea și definitivarea cadrului legal referitor la investigarea și monitorizarea actelor/faptelor de discriminare;
- b) elaborarea și implementarea de instrucțiuni și proceduri în materie de nediscriminare.

3. Crearea unor structuri școlare corespunzătoare ciclurilor de învățământ, grupuri de combatere și prevenire a discriminării, precum și elaborarea de strategii.

— Practici pe termen mediu

1. îmbunătățirea modalităților de lucru prin adaptarea modului de lucru la nevoile elevilor și profesorilor în conformitate cu normele naționale și internaționale în domeniul nondiscriminării;
2. colaborarea cu instituțiile locale implicate direct în promovarea și aplicarea de politici publice referitoare la categoriile defavorizate care fac obiectul legislației în domeniul prevenirii și combaterii discriminării;
3. ridicarea standardului profesional al personalului didactic, prin informarea și formarea în promovarea principiilor egalității de șanse și nediscriminării.

– Practici pe termen lung

1. consolidarea capacității de reacție a instituției noastre școlare la noile provocări sociale, pe dimensiunea prevenirii și combaterii discriminării;
2. îmbunătățirea activității aparatului propriu de lucru (specializări pe domenii, înființarea unor grupuri ale elevilor, părinților);
3. promovarea unei strategii eficiente pentru promovarea unor proiecte care vizează prevenirea și combaterea discriminării;
4. monitorizarea progreselor în implementarea principiilor egalității și nediscriminării;

B) Politica de prevenire

Prevenirea discriminării presupune acțiuni coordonate pe mai multe planuri:

1. Programul de informare și documentare în domeniul prevenirii și combaterii discriminării, care constă în:

- a) construirea unei baze de date în domeniu conținând următoarele categorii de informații: instituții europene specializate, documente internaționale specifice, manifestări, evenimente dedicate domeniului, rapoarte științifice specifice domeniului, publicații de specialitate (tipărite, on-line), documente naționale în domeniu, instituții și organisme naționale în domeniu;
- b) promovarea documentelor internaționale și românești în domeniu;
- c) producerea și tipărirea de materiale informative (fluturași, broșuri, afișe) pe teme legate de discriminare;
- d) monitorizarea presei;
- f) achiziționarea de publicații de specialitate;
- h) inițierea și derularea unor campanii școlare de informare a elevilor și profesorilor asupra principiilor egalității de șanse și nediscriminării;
- j) diseminarea informației specifice.

2. Programul de educație în domeniul nediscriminării, al drepturilor și libertăților fundamentale constă în:

- a) organizarea de ateliere de lucru având ca tematică noțiuni, concepte, idei, teorii, practici în domeniul discriminării și al drepturilor omului;
- b) dezvoltarea actualelor conținuturi care vizează problematica egalității și nediscriminării, din cadrul programelor școlare existente, și realizarea în continuare de noi programe de cursuri opționale, pentru diferite niveluri de studiu;
- c) continuarea realizării cursurilor de formare metodică a profesorilor de specialitate, având ca temă problematica drepturilor omului și nediscriminării;
- d) derularea unor proiecte pe tematica nediscriminării, cu implicarea elevilor precum și a cadrelor didactice;
- e) înființarea și dezvoltarea unor cercuri școlare de studiere a fenomenului discriminării.

2. Programul de cercetare socială în domeniul discriminării constă în:

- a) analiza sociologică a bazei de date constituite din dosarele petenților care au reclamat producerea unor acte/fapte de discriminare;
- b) analiza documentelor științifice naționale și europene (barometre de opinie, rezultate de cercetare, studii, analize, comentarii autorizate) cu referire la domeniu;
- c) analiza bazei de date cuprinzând cazurile individuale, temele specifice și criteriile de discriminare percepute;
- d) realizarea de interviuri tematice cu experți în domeniu
- e) organizarea de focus-grup cu categorii de persoane, cu reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale pe teme din domeniul de preocupare a instituției;
- f) realizarea de sondaje de opinie în domeniu;
- g) publicarea rezultatelor de cercetare (broșuri, reviste, rapoarte).

3. Programul de parteneriat și de susținere a societății civile care acționează în domeniul drepturilor omului constă în:

- a) elaborarea unei strategii de colaborare cu societatea civilă implicată în acest domeniu;

C) Politica de implementare a cadrului legislativ (politica de sancționare)

- Implementarea cadrului legislativ existent de prevenire și combatere a discriminării se realizează prin următoarele activități:

- a) primirea de petiții și sesizări despre încălcarea dispozițiilor normative referitoare la principiile egalității și nediscriminării, de la elevi, profesori, părinți;
- b) analiza petițiilor și calificarea actelor/faptelor de discriminare;
- c) luarea de decizii și propunerea de măsuri sancționatorii corespunzătoare pentru săvârșirea actelor/faptelor de discriminare de către cadrele didactice și elevi și transmiterea lor către Consiliul de Administrație, în cazul încălcării legislației în vigoare referitoare la faptele mai sus menționate.

Data astăzi,
16.10.2019

Director,

Prof. dr. Dima Margareta Iuliana

